

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 18 listopada 2014 roku powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w L. wniosła o zasądzenie od pozwanego Instytutu Centrum (...) w Ł. kwoty 388.597,64 złotych z ustawowymi odsetkami za zwłokę w zapłacie od dnia 14 lutego 2014 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż dochodzona pozwem kwota stanowi odszkodowanie za nienależyte wykonanie przez pozwanego umowy zawartej pomiędzy stronami dnia 9 lipca 2010 roku o wykonywanie usług pralniczych przy wykorzystaniu wydierżawionych od pozwanego przez powoda pomieszczeń pralni w zakresie i na warunkach określonych w umowie, przy czym zakres usług został określony w SIWZ.

Roszczenie wynika z faktu, iż zdaniem powoda, pozwany od początku realizacji umowy nie przekazywał powodowi określonej w SIWZ oraz umowie ilości bielizny do prania. Co powodowało i powoduje dla powoda permanentne i stałe straty. Spowodowało dla powoda brak możliwości zrekompensowania wysokich kosztów inwestycyjnych i pokrycia kosztów stałych a odpowiedzialność pozwanego opiera się na przepisie art. 471 kc.

(pozew k. 3 – 7)

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 12 stycznia 2015 roku pozwany Instytut nie uznał powództwa, wiódł o jego oddalenie i obciążenie powoda kosztami procesu.

Pozwany podniósł, iż roszczenia powoda są bezpodstawne, ponieważ z żadnego postanowienia umowy ani też SIWZ nie wynikał dla pozwanego obowiązek przekazywania powodowi minimum 52,3 ton bielizny miesięcznie.

Załącznik numer 11 do SIWZ stanowiący jednocześnie załącznik 2 do umowy, na który powołuje się powód wskazuje, co prawda na ilość 52,3 tony bielizny, ale ilość ta wskazana jest w załączniku jedynie jako szacunkowa miesięczna ilość asortymentu, nie jest to natomiast sztywna miesięczna ilość bielizny przekazywanej do prania.

Ponadto pozwany podniósł, iż powód nie poniósł szkody skoro miał możliwość wykonywania w dzierżawionej od pozwanego pralni usług pralniczych na rzecz innych podmiotów.

(odpowieź na pozew k. 168 – 182)

W piśmie procesowym z dnia 11 maja 2016 roku złożonym w wykonaniu zarządzenia przewodniczącego pełnomocnik strony powodowej sprecyzował, iż powód dochodzi od pozwanego odszkodowania na zasadzie przepisu art. 471 kc. tytułem odszkodowania za poniesione przez powoda stronty (damnum emergens) i utracone korzyści (lucrum cessans) wynikające z nienależytego wykonania umowy przez pozwanego a okres sześciu miesięcy tj. od lutego 2011 roku do lipca 2011 roku.

Wskazał ponadto, iż na dochodzoną pozwem kwotę składają się koszty stałe ponoszone przez powoda niezależnie od wymiaru zleconej usługi oraz utracone korzyści w postaci zysku (marży).

Na kalkulowaną kwotę ponoszonych w spornym okresie kosztów składały się w szczególności – koszty zakupu środków dezynfekcyjnych, paliwa, worków w wysokości 0,11 netto / kg, koszty remontów, przeglądów maszyn i urządzeń 0,04 netto / kg, koszty uzupełnienia bielizny 0,06 netto / kg, czynsz dzierżawny 0,57 zł. netto / kg, koszty wynagrodzeń w tym składki ZUS pracodawcy, ZPŚW, koszty urlopów 1,18 zł. netto /kg, amortyzacja inwestycji 0,88 zł. netto /kg, koszty zarządcze oraz administracyjne 0,34 netto / kg jak również marża zysk w wysokości 3 % tj. 0,13 zł. netto / kg.

W piśmie tym powód stwierdził, iż powód poniósł stratę, ponosząc koszty stałe oraz utracił korzyści w postaci zysku.

(pismo k. 406 – 409, kalkulacja szkody k. 411 – 438)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pomiędzy pozwanym jako zamawiającym o (...) spółką z o.o. (poprzednikiem prawnym powoda), jako wykonawcą zawarta została w trybie postępowania przetargowego na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych umowa o świadczenie usług prania bielizny szpitalnej na okres od dnia 12 lipca 2010 roku do dnia 11 lipca 2020 roku.

Na podstawie tej umowy powód zobowiązał się do świadczenia na rzecz pozwanego usługi prania bielizny szpitalnej.

Zakres usług będących przedmiotem umowy określony został w załączniku numer 6 do SIWZ stanowiącym załącznik numer 3 do umowy.

Pomiędzy stronami zawarta została również umowa dzierżawy pralni. Z umowy wynika, iż powód zobowiązał się do przekazania nieodpłatnego na rzecz wykonawcy bielizny ogólnie szpitalnej na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego.

W miarę zużywania się asortymentu wykonawca zobowiązał się do systematycznego uzupełniania asortymentu bielizny z własnych zasobów.

Dodatkowo wykonawca zobowiązał się do poniesienia nakładów inwestycyjnych na rzecz pralni Instytutu w postaci wykonania prac remontowych oraz doposażenia w urządzenia pralnicze na kwotę 6.705.120 złotych w terminie 28 miesięcy od dnia 12 lipca 2010 roku. w zakresie przedstawionych w harmonogramie poniesienia zakładanych kosztów inwestycyjnych stanowiącym załącznik numer 6 do umowy.

Strony przewidziały wynagrodzenie wykonawcy umowy stanowiące iloczyn wypranej suchej bielizny i ceny brutto jednego kilograma tj. 4,28 złotych i 22 % VAT w przypadku wypranej bielizny płaskiej i 4,45 złotych za 1 kg wypranej suchej bielizny fasonowej. Rozliczenie wykonania umowy miało odbywać się w okresach miesięcznych.

W umowie strony zawarły m. in par 7 zatytułowany nienależyte wykonanie umowy. Strony wskazały, iż przez nienależyte wykonanie umowy rozumie się w szczególności realizację usługi przez wykonawcę niezgodnie z warunkami umowy, negatywne wyniki badań mikrobiologicznych, braki ilościowe i jakościowe wypranej partii asortymentu, niezrealizowanie przez wykonawcę nakładów inwestycyjnych w wysokości wynikającej z umowy. Po okresie, na jaki zawarta została umowa wyposażenie pralni miało przejść na własność Instytutu.

(okoliczność niesporna, umowa k. 105 -110)

W ogłoszeniu o udzielenie zamówienia, jako krótki opis zamówienia wskazano „ usługę prania bielizny szpitalnej na bazie pomieszczeń i urządzeń wydierżawionych od instytutu (...) w ilości 6. 276 000 kg. rocznie. (ogłoszenie k. 112)

W załączniku numer 11 do SIWZ, stanowiącym jednocześnie załącznik numer 2 do umowy zawarto wykaz asortymentu podlegającego usługom pralniczym. W wykazie tym wskazano ilości bielizny poszczególnych rodzajów w tym m. in bieliznę ogólnoszpitalną, bieliznę operacyjną, fasonową pieluchy, bieliznę noworodkową, materace, odzież roboczą, koce kocyki niemowlęce, firany zasłony, inny asortyment. Łącznie ilość bielizny określono na 52.300 kg.

W załączniku zawarto ponadto stwierdzenie, że usługom podlegać będzie także inny asortyment szpitalny niewymieniony w wykazie a możliwy do uprania oraz sterylizacji pakietów noworodkowych (bielizną + pieluszki).

Ilość w/w asortymentu kształtuje się na poziomie 52,3 ton miesięcznie. Asortyment ten określony został na podstawie średnich ilości prania z ostatnich 12 miesięcy.(załącznik k. 52)

W załączniku numer 13 do SIWZ strony zawarły wykaz niezbędnych prac do wykonania przez powoda w celu uruchomienia pralni.

(wykaz k. 53 – 54)

Pozwany nie przekazywał powodowi bielizny do prania w ilości 52.300 kg miesięcznie. (okoliczność niesporna)

W dzierżawionej od pozwanego pralni powód miał prawo, zgodnie z umową, wykonywać również usługi prania bielizny dla innych podmiotów i usługi takie wykonywał.

(okoliczność niesporna, pisma k. 215, umowy k. 320 – 321, 322- 378)

W kalkulacjach przed przystąpieniem do przetargu powód przyjmował, iż wartość poczynionych przez niego inwestycji zostanie pokryta przez przychody z przekazywanego przez powoda prania w ilościach wskazanych w SIWZ.

(zeznania wice prezesa powodowej spółki (...) k. 684 odwrót, nagranie 00;04;47 – 00;49;16)

W protokole z dnia 25 kwietnia 2014 roku sporządzonym przy udziale obu stron procesu wskazano, iż różnice stanów bielizny przekazanych firmie (...) w dniu 12 lipca 2010 roku a zliczonych w dniu 25 kwietnia 2014 roku wynosiły w przypadku prześcieradeł 878 sztuk, poszew 831, poszewek 155, podkładow 951, worków na bieliznę 958.

(protokół k. 466 – 477)

Powyższy stan faktyczny był co do zasady pomiędzy stronami niesporny . Strona pozwana nie kwestionowała ani okoliczności zawarcia z powodem umowy, ani też, co do zasady jej treści. Nie kwestionowała również okoliczności, iż nie przekazywała powodowi do prania ilości bielizny szpitalnej wskazanej w załączniku do umowy tj. 52.300 kg. miesięcznie.

Pozwany kwestionował jedynie swoją odpowiedzialność za szkodę powstałą wskutek tej okoliczności i samą okoliczność zaistnienia szkody.

Dodatkowo sąd poczynił ustalenia faktyczne niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów prywatnych, których treść, prawdziwość ani też moc dowodowa nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Zeznania przesłuchanych przez sąd świadków potwierdzają jedynie okoliczności wynikające z treści tychże dokumentów i nie pozostają z nimi w sprzeczności. Nie wnoszą one jednakże niczego nowego do sprawy i z tego względu mają jedynie posiłkowe znaczenie dla poczynienia ustaleń. To samo stwierdzenie odnieść można do przesłuchania strony powodowej.

Jednocześnie sąd nie uwzględnił wniosku dowodowego strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego rewidenta na okoliczność prawidłowości wyliczenia przez powoda na podstawie dokumentacji finansowo – księgowej powoda wysokości szkody doznanej wskutek nieprawidłowego wykonania umowy przez pozwanego.

Tak sformułowany wniosek dowodowy nie zasługiwał na uwzględnienie po pierwsze z uwagi na brak spełnienia w okolicznościach faktycznych sprawy przesłanek odpowiedzialności strony pozwanej na podstawie art. 471 kc.

Ponadto strona powodowa sama dokonała wyliczenia doznanej przez siebie szkody i na podstawie tak dokonanego wyliczenia sformułowała żądanie pozwu. Należy, zatem domniemać, iż przedstawione wyliczenie uważała powódka za prawidłowe. Niezrozumiałe jest zatem zgłaszanie wniosku dowodowego na okoliczność, czy wyliczenie to jest prawidłowe. Wyliczenie to jest dla sądu wystarczające, zaś przeprowadzenie wnioskowanego dowodu z opinii biegłego niczego by do sprawy nie wniosło o jedynie przyczyniło się do niezasadnego wydłużenia postępowania w sprawie i wzrostu kosztów tego postępowania.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo jest niezasadne i nie zasługuje na uwzględnienie. Powód opiera powództwo na przepisie art. 471 kc. Przepis ten ustanawia tzw. kontraktową odpowiedzialność dłużnika.

Odpowiedzialność kontraktowa dłużnika może mieć miejsce tylko wówczas, jeżeli spełnione są tzw. nieruchomości przesłanki odpowiedzialności. Są nimi: po pierwsze, niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie istniejącego zobowiązania, a zatem np. wynikającego z ważnej umowy, por. np. wyr. SN z 15.11.2001 r., III CKN 506/00, Legalis; naprawienie szkody powstałej wskutek naruszenia zobowiązania przed rozwiązaniem umowy, por. wyr. SN z 8.2.2012 r., V CSK 73/11, Legalis), po drugie, szkoda, po trzecie, związek przyczynowy między faktem niewykonania (nienależytego wykonania) zobowiązania a szkodą.

Przesłanki te muszą zachodzić łącznie, por. np. wyr. SN z 7.2.2006 r., IV CK 400/05, Legalis; z 26.11.2004 r., I CK 281/04, Legalis; z 15.10.2009 r., I CSK 84/09, OSNC 2010, Nr 4, poz. 60; wyr. SA w Poznaniu z 14.12.2006 r., I ACa 707/06, niepubl.; wyr. SA w Warszawie z 9.10.2008 r., VI ACa 317/08, niepubl.; wyr. SA w Lublinie z 19.2.2013 r., I ACa 717/12, Legalis.

W konsekwencji nawet rażące naruszenie umowy nie uzasadnia odpowiedzialności, lecz konieczne jest zaistnienie pozostałych przesłanek odpowiedzialności (por. wyr. SA w Poznaniu z 6.3.2007 r., I ACa 47/07, niepubl.; z 14.12.2006 r., I ACa 707/06, niepubl.). Ponadto spełnione muszą być niekiedy dalsze jeszcze przesłanki, różne w zależności od tego, czy odpowiedzialność dłużnika opiera się na zasadzie winy (zob. art. 472 KC), czy na zasadzie ryzyka (zob. np. art. 474 KC).

Ciężar dowodu faktu niewykonania lub nienależytego wykonania, istnienia szkody w określonej wysokości oraz związku przyczynowego spoczywa na wierzycielu (por. np. wyr. SA w Łodzi z 14.9.2012 r., I ACa 572/12, Legalis).

On także musi przeprowadzić dowód, że zobowiązanie o określonej treści w ogóle istniało (zob. np. uchw. SN z 25.6.1973 r., III CZP 32/73, OSPiKA 1974, Nr 7–8, poz. 153; wyr. SA w Krakowie z 31.1.2013 r., III APA 36/12, Legalis), a na dłużniku ciążył określony obowiązek (por. wyr. SN z 22.1.2010 r., V CNP 52/09, Legalis).

Na podstawie dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych stwierdzić należy, iż powód nie wykazał wskazanych powyżej przesłanek odpowiedzialności kontraktowej pozwanego Instytutu. Jak wyżej wskazano dla ustalenia, iż dłużnika nie wykonał określonego zobowiązania lub też wykonał je nienależycie niezbędne jest w pierwszej kolejności ustalenie, iż na dłużniku ciążył określony obowiązek.

W niniejszym postępowaniu powód usiłował wywieść odpowiedzialność dłużnika poprzez wykazanie, iż na pozwanym ciążył obowiązek określonego świadczenia w postaci przekazania powodowi do prania bielizny szpitalnej w określonej ilości. Konkretnie o wadze 52.300 kg. miesięcznie.

W ocenie sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie daje dostatecznych podstaw do przyjęcia, iż obowiązek taki po stronie pozwanej istotnie istniał.

Żadne postanowienie umowy ani też SIWZ nie pozwala sformułować twierdzenia, iż pozwany zobowiązał się do przekazywania takiej ilości bielizny, co miesiąc do wyprania przez powoda.

W załączniku numer 11 do SIWZ, stanowiącym jednocześnie załącznik numer 2 do umowy zawarto wykaz asortymentu podlegającego usługom pralniczym. W wykazie tym wskazano ilości bielizny poszczególnych rodzajów w tym m. in. bieliznę ogólnoszpitalną, bieliznę operacyjną, fasonową, pieluchy, bieliznę noworodkową, materace, odzież roboczą, koce kocyki niemowlęce, firany zasłony, inny asortyment. Łącznie ilość bielizny określono na 52.300 kg.

W załączniku zawarto ponadto stwierdzenie, że usługom podlegać będzie także inny asortyment szpitalny niewymieniony w wykazie a możliwego do uprania oraz sterylizacji pakietów noworodkowych (bielizną + pieluszki).

Ilość w/w asortymentu kształtuje się na poziomie 52,3 ton miesięcznie. Asortyment ten określony został na podstawie średnich ilości prania z ostatnich 12 miesięcy.

Z treści tego dokumentu, na który powołuje się powód, nie można jednakże wywieść wniosku, iż pozwany zobowiązał się przekazywać taką ilość bielizny do prania powodowi, co miesiąc.

Takich postanowień po prostu brak.

W umowie i SIWZ brak jakichkolwiek postanowień dotyczących sytuacji, gdy powód nie przekazałby powodowi odpowiedniej ilości bielizny.

Również w postanowieniach umowy dotyczących kar umownych czy też w par 7 zawierającym definicję tego, co strony rozumieją, jako niewykonanie umowy brak jest jakichkolwiek postanowień odnoszących się do tego rodzaju sytuacji.

Wskazuje to na okoliczność, iż strony na etapie zawierania umowy nie traktowały nieprzekazania określonej w załączniku do umowy ilości bielizny, jako nienależyte wykonanie umowy.

Skoro nie wykazano istnienia po stronie pozwanego konkretnego zobowiązania nie można stawiać mu skutecznie zarzutu jego niewykonania.

Niezalenie od powyższego powództwo jest niezasadne również z powodu nie wykazania przez powoda szkody, jej wysokości i związku przyczynowego pomiędzy zawinionym działaniem lub zaniechaniem pozwanego a szkodą.

W myśl przepisu art. 361 kc. szkoda może występować w dwojakiej postaci, po pierwsze może ona obejmować **straty**, które poszkodowany poniósł (*damnum emergens*), albo też, po drugie, utratę korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (*lucrum cessans*). Jest niewątpliwe, iż dla wyjaśnienia obu postaci szkody użyteczne staje się pojęcie związku przyczynowego, który pozwala oceniać doznany uszczerbek przy zastosowaniu kryterium normalności następstw zdarzenia, z jakiego szkoda wynikła. Związek w tym wypadku staje się kryterium wskazującym granicę odpowiedzialności zobowiązanego do odszkodowania.

Przez pojęcie *damnum emergens* przyjęto rozumieć każde pogorszenie się sytuacji majątkowej poszkodowanego, wskutek zmniejszenia się posiadanych aktywów lub też zwiększenia jego pasywów (zob. A. Rembieliński, w: *Komentarz*, 1989, s. 295). Zmniejszenie aktywów następuje przez utratę, ubytek lub zniszczenie poszczególnych elementów majątkowych, które dotąd przysługiwały poszkodowanemu.

Omawiana postać szkody polega więc na tym, że pomniejszeniu ulega strona czynna majątku. Przykładem *damnum emergens* będzie także utrata wartości tych praw. Podkreślenia wymaga, iż omawiana postać szkody zawiera w sobie także zwiększenie się tych zobowiązań poszkodowanego, których powstanie lub powiększenie się ich rozmiaru stanowi skutek zdarzenia przypisanego osobie zobowiązanej do naprawienia szkody.

Obie postaci szkody muszą przy tym pozostawać w związku przyczynowym z działaniem lub zaniechaniem zobowiązanego.

Precyzując żądanie pozwu powód wskazał, iż wyliczona przez niego kwota obejmuje m. in. tzw. koszty stałe, które musiał ponieść niezależnie od ilości bielizny przekazanej mu do prania.

Analiza tak sformułowanego roszczenia prowadzi do wniosku, iż tak określony uszczerbek majątkowy w majątku powoda, o ile w ogóle nastąpił nie pozostaje w związku przyczynowym ze sposobem wykonywania umowy przez pozwany Instytut.

Jak sam bowiem wskazuje powód, wskazane koszty stałe byłyby przez niego ponoszone niezależnie od tego, jaką ilość bielizny pozwany przekazał mu do prania.

Twierdzenie to, niezależnie od tego, że nie wydaje się być prawdziwym, pozwala jednakże stwierdzić, że w zakresie tych wydatków sytuacja majątkowa powoda, stan jego majątku pozostałby taki sam niezależnie od tego, czy pozwany

przekazywałby mu taką ilość bielizny, jaka wskazana została w załączniku do umowy, czy tak jak rzeczywiście się działo, ilość znacząco mniejszą.

Krótko mówiąc powód, co sam przyznał, ponosiłby określone wydatki niezależnie od tego, jaką ilość bielizny otrzymał do prania. Wydatki te nie pozostają, zatem w związku przyczynowym z nieprzekazaniem przez pozwanego określonej ilości bielizny do prania.

Jeśli natomiast chodzi o drugą postać szkody, czyli utracone korzyści to żądanie pozwu nie zostało w tym zakresie przez powoda sprecyzowane.

Powód, nie wyszczególnił, bowiem ani w pozwie ani w piśmie procesowym złożonym na zarządzenie sądu - ile wynosiły utracone korzyści, lecz wskazywał łączną wysokość szkody obejmującą zarówno poczynione przez niego wydatki określone, jako tzw. koszty stałe jak i utracony zysk.

Taki sposób sformułowania żądania pozwu nie pozwala sądowi odnieść się do tego roszczenia i jego wysokości nawet w sytuacji hipotetycznego przyjęcia odpowiedzialności pozwanego.

Już z przytoczonych względów powództwo podlegało oddaleniu, jako nieudowodnione.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. I art. 99 k.p.c., uwzględniając zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, Sąd zasądził od powoda, jako strony przegrywającej spór na rzecz pozwanego kwotę 14.417 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Na koszty te złożyły się koszty zastępstwa procesowego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 14.400 złotych (§ 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 złotych.(Dz.U nr 163 poz.1348 ze zmianami)

Sąd uznał , iż nakład pracy pełnomocnika związany z prowadzeniem niniejszego procesu był znaczny i uzasadniał zasądzenie kosztów zastępstwa w wysokości dwukrotności stawki minimalnej wynikające z rozporządzenia.

z\ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.